

पर्यावरण पूरक सण साजरा करण्याच्या अनुषंगाने इको फ्रेंडली गणेशोत्सव व मूर्ती विसर्जनाच्या अनुषंगाने राज्यात राबवावयाच्या मोहिमेबाबत प्रसिध्दी माध्यम आराखडयास प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

पर्यावरण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: याचिका-२०२४/प्र.क्र. ३४/तां.क. ३

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक: - १४ ऑगस्ट २०२५

संदर्भ :-

- १) सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई शासन निर्णय क्रमांक : मावज-२०२१/प्र.क्र.१२६/का-३४, दिनांक १३/०८/२०२१.
- २) पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग, मुंबई शासन निर्णय क्रमांक याचिका-२०२४/प्र.क्र.३४/तां.क.३ दि. ०१ ऑगस्ट, २०२५.

प्रस्तावना :-

केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या संदर्भाधीन दि. १२ मे, २०२० च्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार प्लास्टर ऑफ पॅरिस पासून बनविण्यात येणाऱ्या मूर्त्यांवर बंदी घालण्यात आली होती. केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या मार्गदर्शक सूचनांच्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने मा. उच्च न्यायालय, मुंबई येथे जनहीत याचिका क्र. ९६/२०२४ व इतर न्यायालयीन प्रकरणे दाखल करण्यात आली आहेत. सदर प्रकरणी केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने नेमलेल्या तज्ञ समितीच्या शिफारशी विचारात घेऊन मा. उच्च न्यायालयाने त्यांच्या दिनांक ९ जून, २०२५ रोजीच्या आदेशान्वये केवळ प्लास्टर ऑफ पॅरीस (पी.ओ.पी.) मूर्ती बनविण्यावरील बंदी उठविली होती. तसेच राज्य शासनास प्लास्टर ऑफ पॅरीस (पी.ओ.पी.) मूर्ती विसर्जनाबाबत धोरण तयार करणेबाबत सूचना दिल्या होत्या. तसेच सदर धोरणाच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी व्यापक जनजागृती करण्याच्या सूचना दिल्या होत्या.

त्यानुषंगाने पर्यावरण पूरक सण साजरा करण्याच्या अनुषंगाने इको फ्रेंडली गणेशोत्सव व मूर्ती विसर्जनाच्या अनुषंगाने राज्य शासनाने संदर्भ क्र.२ वरील शासन निर्णयान्वये मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्यात आल्या आहेत. सदर धोरणाचा प्रचार व प्रसिध्दी करण्यासाठी व्यापक जनजागृती करण्याच्या अनुषंगाने माध्यम आराखडा तयार करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. याबाबतचा प्रस्ताव माहिती व जनसंपर्क विभागाकडे पाठविण्यात आला होता.

सामान्य प्रशासन विभागाच्या दि. १३.०८.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयामध्ये विहित केलेल्या कार्यपद्धतीनुसार माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय यांच्याकडील माध्यम आराखडा नियोजन व अंमलबजावणी समितीच्या दिनांक ०१.०८.२०२५ रोजी झालेल्या बैठकीमध्ये इको फ्रेंडली गणेशोत्सव व मूर्ती विसर्जनाच्या संदर्भातील धोरणाच्या व्यापक प्रसिध्दीसाठी व प्रसारासाठी प्रस्तावित केलेल्या बाबी

व कृती आराखड्यावर विचारविमर्ष होऊन रुपये १२,५६,८९,९००/- + जीएसटी रक्कम रुपये २,२०,०४,१००/- अशा एकुण रुपये १४,७६,९४,०००/- रकमेच्या तयार केलेल्या प्रसिध्दी माध्यम आराखड्यास माहिती व जनसंपर्क संचालनालयाने मंजूरी दिली आहे. सदर माध्यम आराखड्यास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

१. पर्यावरण पूरक सण साजरा करण्याच्या अनुषंगाने इको फ्रेंडली गणेशोत्सव व मूर्ती विसर्जनाच्या अनुषंगाने राज्यात राबवावयाच्या मोहिमेसाठी माध्यम आराखडा नियोजन व अंमलबजावणी समिती, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय यांनी मंजूरी दिलेल्या रुपये १४,७६,९४,०००/- (रुपये चौदा कोटी, शहात्तर लाख, चौऱ्याणव हजार फक्त) (जीएसटी सह) इतक्या खर्चाच्या प्रसिध्दी माध्यम आराखड्यास प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदर प्रयोजनार्थ होणारा खर्च हा महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई यांच्याकडील निधीमधून भागविण्यात यावा असे महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळास निदेश देण्यात येत आहेत. तसेच सदर आराखड्यातील नमूद बाबींचे काम पूर्ण झाले असल्याची महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या स्तरावर खातरजमा करून देयक अदा करण्याची कार्यवाही करण्यात यावी.

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२५०८१४१७३८१२२००४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(रमेश मनाळे)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

- १) मा.मंत्री, पर्यावरण व वातावरणीय बदल यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- २) सचिव, पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ३) सदस्य सचिव, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ. सायन मुंबई-२२
- ४) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई.
- ५) महालेखापाल १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर.
- ६) महालेखापाल १/२ (लेखा व पप रक्षा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर.
- ७) संचालक लेखा व कोषागारे, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ८) अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई.
- ९) निवड नस्ती तां.क. १